

Univerzita Karlova v Praze, Filozofická fakulta

Ústav pro archeologii

Studijní sbírkový fond

Z pravěku do novověku

s nejlepšími ukázkami ze sbírky

Neolit (mladší doba kamenná), kultura s lineární keramikou:
Čechy, neznámé naleziště. (Č. inv. 27.)

Neolit (mladší doba kamenná), kultura s lineární keramikou: Chlumín, okr. Mělník. Historické sádrové odlitky nádob pro školní účely. (Č. *inv.* 369-371.)

Neolit (mladší doba kamenná), broušený kopytovitý klín z okolí Prahy. (Č. inv. 256.)

Neolit (mladší doba kamenná), kultura hinkelsteinská a rössenská: historické sádrové odlitky nádob pro školní účely, darované z německých muzeí. (Č. inv. 237-238, 242.)

Konec neolitu, počátek eneolitu: džbáněk pozdně lengyelského období z Postoloprť, okr. Litoměřice (č. *inv.* 1830) a měděná sekerka z neznámé lokality (č. *inv.* 2507).

Eneolit (pozdní doba kamenná).

Tulipánovitý pohár kultury michelsberské z Úhřetic, okr.

Chrudim (č. *inv.* 137) a sekeromlat kultury nálevkovitých pohárů z neznámé lokality (*bez č. inv.*).

Eneolit (pozdní doba kamenná). Vlevo čerpák kultury badenské (s kanelovanou keramikou) s uraženým uchem z Dřetovic, okr. Kladno (č. *inv.* 2295), vpravo dole tzv. bernburský koflík ze Zalešan, okr. Kolín (č. *inv.* 1.)

Eneolit (pozdní doba kamenná). Amfora kultury se šňůrovou keramikou ze Stadic, okr. Litoměřice (č. *inv.* 1923).

Eneolit (pozdní doba kamenná). Kamenný tzv. lodkovitý sekeromlat kultury se šňůrovou keramikou, dole sekera se žlábkem z přelomu eneolitu a doby bronzové. (*Sekeromlat č. inv. 591, sekera č. inv. 2004, naleziště neznáma.*)

Eneolit (pozdní doba kamenná). Nálezy kultury se šňůrovou keramikou ze Sulejovic, okr. Litoměřice – výbava hrobů zkoumaných r. 1948 (č. *inv.* 1942-1953): hrob X – amfora, pohár a dvě dózičky, hrob XIII – džbán, pohár, plochá sekerka a pazourkový nůž.

Eneolit (pozdní doba kamenná), malovaná mísa trypilské kultury z Kaplivky na Ukrajině. (Č. inv. 948.) Na snímku je původní popisek, s nímž byla mísa vystavena v dnes již historické expozici Národního muzea.

Mísa s malovanou výzdobou
Kultura trypilská - Ukrajina
Bowl with painted decoration. Tripolye
Culture - Ukraine

Neolit až eneolit
(mladší až pozdní
doba kamenná).
Historický sádrový
odlitek nádoby
butmirské kultury
z Butmiru u
Sarajeva v Bosně
věnoval ústavu
prof. Albín Stocký.
(Č. *inv. 503.*)

Eneolit (pozdní doba kamenná), kultura zvoncovitých pohárů. Nádoby, jež daly kultuře jméno – Kyjovice u Znojma, Praha-Vokovice a Slavkov u Brna. (Č. inv. 316, 333 a 2).

Přechod eneolitu a doby bronzové – nejmladší kultura zvoncovitých pohárů se vyvíjí v kulturu protoúnětickou. Džbánečky z Prahy-Vršovic a Nuslí s původními popisky ze starých sbírek. (Č. inv. 101 a 102).

Přechod eneolitu a doby bronzové – staré tradice v únětické kultuře. Miska na nožce, Horní Počaply, okr. Mělník. (Č. inv. 991.)

Starší doba bronzová, džbánek, koflíky a hrnec únětické (staroúnětické) kultury ze Sulejovic, okr. Litoměřice, a z neznámých lokalit. (Č. inv. 974, 1840, 2392, 2393.)

Starší doba bronzová, jehlice a náramky z hrobu únětické kultury nalezeného v Praze-Libni (č. *inv.* 1102-1106) a list dýky z únětického hrobu z Litně, okr. Beroun (č. *inv.* 2401).

Starší doba bronzová: měděné nákrčníky či nákrčnickovité hřivny z neznámých lokalit. (Č. *inv.* 2097-2099.)

Parohové mlaty, pravděpodobně ze starší doby bronzové – údaje o nálezových okolnostech se bohužel, tak jako u mnoha dalších starších nálezů, do dnešní doby nedochovaly. (Č. inv. 1734 a b. č.; č. př. B 45, B 172?)

Starší doba bronzová: džbáněk snad jihovýchodního původu „z Vesce u Č. Brodu“, a amfora věteřovské kultury s hřebenovaným tělem z Prahy-Kobylis. (Č. inv. 982 a 1839.)

Střední doba bronzová, středodunajská mohylová kultura: soubor nádob ze sídlištní jámy z Hostouně, okr. Kladno – snad keramický depot. (Č. inv. 1012-1019.)

Střední doba bronzová, českofalcká mohylová kultura: Sedlecko u Bušovic, okr. Rokycany. Nádobka z pohřební mohyly pochází z výzkumu legendárního západočeského badatele Františka Xav. France. (Č. inv. 1007.)

Střední doba bronzová: meč z Prahy-Ďáblic
(č. *inv.* 1064).

Mladší doba bronzová: dvojdílná jehlice s bohatě
zdobenou terčovitou hlavicí (č. *inv.* 2449).

Mladší doba bronzová, kultura knovízská: zlomek velké mísy s tordovanými sloupkovými uchy z Prahy-Hloubětína. Tyto mísy jsou časté v severotyrolské skupina popelnicových polí, u nás jsou vzácné. (Č. inv. 1990.)

Mladší doba bronzová, kultura knovízská: amforovitá nádobka a okřínek z hrobu nalezeného v Drevníkách, okr. Příbram. (Č. inv. 1904 a b. č.)

Mladší doba bronzová, kultura knovízská: koflík s tzv. srdčítým ústím a se střechovitě hráněným uchem, povrch je tuhován a vyleštěn. Naleziště: Libčice nad Vltavou, okr. Praha-západ. (Č. inv. 1041.)

Mladší doba
bronzová,
kultura
knovízská:
tordovaný
nákrčník s
hladkými konci
a náramek
vyrobený ze
zlomku
druhého.
Máslovice, okr.
Praha-východ.
(Č. inv. 1160-
1161.)

Mladší doba bronzová, kultura knovízská: podle historické nálepky zachránil tento velký okříň se žlábkovou výzdobou při stavbě Smíchovského nádraží František X. Petera Rohoznický, jeden z průkopníků české archeologie. (Č. inv. 1020.)

Mladší doba bronzová: zlomky vzácného opasku z bronzového plechu, součást bronzového depotu z Drslavic, okr. Uherské Hradiště. (Č. inv. 1058-1061.)

Pozdní doba bronzová, kultura štítarská:
amforovitá nádoba s typickou žlábkovou a
rytou výzdobou na podhrdlí z Prahy-Kbel.
(Č. inv. 1037.)

Pozdní doba bronzová: zlomek kamenné odlévací formy (kadlubu) na bronzový nůž s odsazeným trnem z Tetína, okr. Beroun. V té době bylo v místech známého pozdějšího slovanského hradiště a dnešní vsi významné hradiště pravěké, našla se tam také tzv. chata kovolitce. (Č. př. B 187.)

Závěr střední doby
bronzové: u nás
vzácný nález
mohylové skupiny,
která předchází
lužickou kulturu v
Lužici a severních
Čechách. (Snad
Ústí n. L.-Střekov,
č. inv. 1071.)

Mladší doba
bronzová, nádoby
lužické kultury:
Lounky, okr.
Litoměřice. (Č. inv.
souboru 1959-1968.)

Pozdní doba bronzová, slezské období kultury lužických popelnicových polí (kultura slezská): nádoby ze žárových hrobů u Nepasic, okr. Hradec Králové, věnovalo fakultě hradecké muzeum roku 1907. (Č. inv. 1977-1980.)

Přelom doby bronzové a halštatské, okruh lužických popelnicových polí (starší kultura platěnická): stejně jako nálezy nepasické dostala fakulta nádoby ze žárových hrobů u Dobřenic, okr. Hradec Králové. Takto jsme je měli evidované ve sbírce od roku 1909...

Při revizi se ukázalo, že byly tehdy chybně zapsány, pomíchaly se nálezy z více lokalit. Omyl se povedlo napravit až za sto let díky pečlivé fotodokumentaci Ludvíka Domečky z královéhradeckého muzea. (Č. př. B137, B138, č. inv. 1927, 1928, 1912.) Amforka je slohově starší – ještě slezská.

Pozdní doba bronzová: část souboru ze známého „slezského“ pohřebiště v Měníku u Nového Bydžova, okr. Hradec Králové. (Č. inv. souboru 1909-1918.)

Pozdní doba bronzová, slezské období kultury lužických popelnicových polí (kultura slezská): chřestítko a miniaturní amfórka ze slavného pohřebiště ve Skalici, okr. Hradec Králové. (Č. inv. 1984, chřestítko b. č.)

Pozdní doba bronzová: velká štítová spona z hradiště Práčov, okr. Chrudim, která dala jméno celé skupině spon tohoto typu. (Č. *inv.* 2452.)

Pozdní doba bronzová až starší železná: „květináče“ ze slezských a platěnických žárových hrobů, odkrytých na různých východočeských pohřebištích vesměs před první světovou válkou. (Č. inv. 1917 a b. č.)

Starší doba železná: džbáněk billendorfské kultury z okruhu lužických popelnicových polí pochází buď z Lužice, nebo ze severní části Čech. (Č. inv. 1996.)

Starší doba železná, platěnická kultura, neznámé lokality (snad pohřebiště Platěnice?): poklička (č. *inv.* 1991) a dva ze souboru tzv. měsícovitých idolů (ve skutečnosti podstavců pro obřadní oheň), získaného výměnou z Národního muzea po 1. světové válce (č. *př.* B 233).

Starší doba železná
(doba halštatská),
kultura bylanská:
amforovitý hrnec ze
Břví, okr. Praha-
západ, mísovitý
hrnec z Prahy-
Hloubětína a koflík z
neznámé lokality (č.
př. B 109, 5 a 107) .

Starší doba železná (doba halštatská), platěnická kultura: tuhovaný leštěný koflík z Úhřetic u Chrudimě, ze známého naleziště v Kopistově cihelně (č. *inv.* 1907) .

Starší doba železná
(doba halštatská),
různé typy spon:
oblouková, sedlovitá,
hadovitá a brýlovitá
s osmičkovitou kličkou
(č. inv. 1369, 2114,
2126 a 2206) .

Doba halštatská: bronzový
turbanovitý kruh z Dolánek, okr.
Louny (č. *inv.* 2504) . Snad
pochází z hrobu vznešené osoby
spjaté s hradištěm na Rubíně.
Zlomený kruh byl druhotně
upraven, aby se dal ještě nosit.

Doba železná (halštatsko-laténské období): bohatě zdobená láhev s čočkovitým tělem, vyrobená na hrnčířském kruhu a dovezená snad ze západu z raně keltského prostředí, a nádoba místní halštatské tradice s tělem stlačeným již podle raně laténské módy (*bez evid. č. FFUK*) .

Mladší doba železná (doba laténská): keltské nádoby vytáčené na hrnčířském kruhu (láhev bez evid. č., vázovitá nádoba: Boleradice, okr. Břeclav - č. př. B 122).

Mladší doba železná (doba laténská): zlomek náramku z Otavovic, okr. Kladno, spona duchcovského typu z Prahy-Bubenče a náramek z dutých polokoulí z neznámé lokality. (Č. inv. 2211, 2247 a 2011.)

Doba laténská: dvojdílný bronzový nánožní kruh z Prahy-Bubenče, ze známého pohřebiště v ulici Ve struhách. (Č. inv. 2405.)

Mladší doba železná (doba laténská): jemná, červeně a bíle malovaná tzv. oppidální keramika ze známého keltského oppida u Stradonic, okr. Beroun (Č. inv. souboru 1773-1785.)

Mladší doba římská:
germánské nádoby
z českých pohřebišť
(Dobřichov, okr.
Kolín, poloha Na
Třebické - č. *inv.*
1269).

Doba stěhování národů: vlevo ručně vyráběná nádobka z Lázní Toušeň (č. *inv.* 1262), vpravo nádoba z Prahy-Podbaby, vytáčená na kruhu a zdobena vleštováním podle řemeslné tradice římských provincií (č. *inv.* 1351).

Doba stěhování národů: nádobka z Lázní Toušeň. (Č. *inv.* 1263).

Sídlištní
keramika
posledních
Germánů na
našem území –
hrnec s rytou
hřebenovou
výzdobou z
Malé Černoce
(č. inv. 1998)

Raný středověk (doba hradištní): nádoby ze slovanských kostrových hrobů v Lounkách, okr. Litoměřice (č. *inv.* 1221-1223) a z neznámé lokality (č. *inv.* 2195b).

Vrcholný středověk: soubor nádob nalezených na různých místech v královském městě Chrudimi (č. *inv.* 2001, 2172, 2173, 2179, 2187, 2190, 2194 a 2196).

Vrcholný středověk až raný novověk: lahvovitá nádobka s vnitřní polevou z Rosova dvora v Chrudimi (č. *inv.* 2178). Tyto lahvičky používali lékaři a lékárníci.

Raný novověk (16.-18. stol.): ukázky keramiky a kameniny z jímky odkryté při rekonstrukci areálu Karolina v 50. letech 20. století (bez č. inv.).

Foto L. Bezděk (snímky 4, 7 nahoře, 19, 23, 38 a 49), ostatní snímky Z. Bláhová.